

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” [затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87], із змінами та доповненнями.
10. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: [Практ. посібник] / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. – К., 2004. – 880 с.
11. Іонін Є. Проблеми впровадження в Україні міжнародних стандартів розкриття інформації (IOSCO): [аналітичні аспекти] / Є. Іонін // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 4. – С. 24–34.
12. Мовчарено В.В. Проблеми використання фінансової звітності в аналізі // Проблеми трансформування ринкової економіки: [Міжвідомчий наук. зб. Спецвипуск. Трансформація курсу “Економічний аналіз діяльності підприємства”] / В.В. Мовчарено. – К., 2002. – С. 369–377.
13. Соколов Я.В. Основы теории бухгалтерского учета / Я.В. Соколов – М.: Финансы и статистика, 2000. – 492 с.
14. Шнейдман Л.З. Переход к международным стандартам финансовой отчетности / Л.З. Шнейдман // Экономика и жизнь. – 2002. – № 1. – С. 29.

УДК 657.421

ВПЛИВ ОБЛІКОВИХ ОЦІНОК НА ДОСТОВІРНІСТЬ ДАНИХ ПРО ОСНОВНІ ЗАСОБИ У ФІНАНСОВІЙ ТА СТАТИСТИЧНІЙ ЗВІТНОСТІ

Ганусич В.О., к.е.н, доцент
Ужгородський національний університет

Учетная оценка представляет собой способ распределения доходов и расходов между соответствующими отчетными периодами. В бухгалтерском учете основных средств она используется при определении срока использования и ликвидационной стоимости объектов в процессе исчисления амортизации. От учетной оценки зависят важнейшие финансовые показатели – себестоимость, расходы, прибыль, рентабельность, финансовая устойчивость предприятия. Не менее значительное влияние она оказывает и на объективность данных статистической отчетности. Но в силу действия таких факторов, как недостоверность оценки, ограниченность числа показателей, несовершенство процедуры обработки данных, статистическая информация не позволяет судить о реальном состоянии основных средств в отраслях экономики.

Ключевые слова: основные средства, оценка, учетные оценки, показатели финансовой отчетности, статистические данные.

Accounting estimate is a way of allocating revenues and expenses between respective reporting periods. In accounting of fixed assets it is used in determining of the period of use and resale value of objects in the process of depreciation calculating. From accounting estimate the main financial indicators – cost, expenses, income, profitability, financial sustainability of an enterprise – depend. It has also significant influence on the objectivity of statistical reporting data. But in view of such factors, as estimate unreliability, limited number of indicators, data processing imperfection, statistical information does not allow to judge about real state of fixed assets in the branches of economy.

Key words: fixed assets, estimate, accounting estimates, indicators of financial statements, statistical data.

Вступ. Основні засоби підприємства являють собою важливий та складний об’єкт обліку. Передусім, складність викликана великою роллю оцінки у визначенні облікових показників. Основні засоби є активами із тривалим терміном використання, підлягають фізичному та моральному зносу, їх вартість може зазнавати суттєвих коливань під впливом економічних (ринкових) факторів і технічного й технологічного прогресу. Всі ці події мають бути об’єктивно відображені в бухгалтерському обліку, а для цього – бути достовірно оціненими. Від облікової оцінки основних засобів залежатимуть розмір витрат, собівартість та похідні показники – прибуток, рентабельність, фінансова стійкість.

Масштабне дослідження оцінки як елемента методу бухгалтерського обліку проводилося Н.М. Малюгою, в її працях розглядається розвиток уявлень про оцінку, наукові суперечливості концепцій оцінки за собівартістю та ринковими цінами [1, 2]. Л.Г. Ловінська у монографії „Оцінка в бухгалтерському обліку” конкретизує види оцінок, що застосовуються для обліку основних засобів [3, с. 122–153]. На недосконалість вітчизняної системи обліку основних засобів, яка перепліталася із економічно необґрунтованими вимогами податкового законодавства, вказують В.А. Гавриленко і Л.А. Леонова [4,

с. 5–6], вони формулюють негативні наслідки, що переважно полягають у порушенні процесу відтворення основних засобів.

Невисвітленими в науковій літературі лишаються наслідки застосування необґрунтованих оцінок основних засобів для достовірності показників фінансової та статистичної звітності. Від прийняття рішень за необ'єктивними показниками страждатиме як ефективність внутрішнього менеджменту, так і макроекономічна оцінка стану основних засобів у галузях народного господарства за статистичними даними. Отже завданнями статті є:

- розкрити зміст та значення понять „оцінка” та „облікові оцінки”;
- визначити види оцінок, які застосовуються у бухгалтерському обліку основних засобів;
- розробити підходи до визначення важливіших облікових оцінок для основних засобів;
- дослідити наслідки облікових оцінок для об'єктивності статистичних даних про стан основних засобів галузей народного господарства.

Результати дослідження. Важливим елементом методу бухгалтерського обліку є оцінка. Вона являє собою присвоєння числового значення показнику або властивості об'єктів, тобто оцінка – це спосіб вираження господарських засобів і процесів в узагальнюючому грошовому вимірнику [1, с. 66–67].

Ця категорія слугувала предметом наукових дискусій для вчених протягом декількох століть. Протягом цього часу напрацьовано ряд концепцій. Переважно вони зводяться до двох основних підходів: “історичний” підхід, тобто оцінка за собівартістю, та “футуристичний”, що передбачає оцінку за поточними цінами [5, с. 82]. “Футуристичний” підхід може втілюватися у двох проявах: в оцінці об'єктів за поточними ринковими цінами та за відновлювальною вартістю (коли визначається величина витрат, які необхідно здійснити для придбання або спорудження такого об'єкта в даний час).

Менш дослідженим у широкому науковому колі є поняття „облікова оцінка”, що не повністю тождне поняттю „оцінка”.

Визначення облікової оцінки наводиться у П(С)БО 6 „Виправлення помилок та зміни у фінансових звітах” [6]. Згідно з цим документом облікова оцінка – це попередня оцінка, що використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами.

У МСБО 8 „Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки” [7] визначення самої облікової оцінки не наводиться, а визначається лише термін „зміна в обліковій оцінці”, під якою розуміється коригування балансової вартості активу або зобов'язання чи суми періодичного споживання активу, яке є результатом оцінки теперішнього статусу активів та зобов'язань та пов'язаних з ними, очікуваних майбутніх вигід та зобов'язань. Зміни в облікових оцінках є результатом нової інформації або нових розробок та, відповідно, не є виправленням помилок.

Чітке визначення облікової оцінки якраз і пов'язане із необхідністю правильного відображення її зміни за вимогами П(С)БО 6. Перегляд попередньої облікової оцінки не спричиняє коригування нерозподіленого прибутку минулого періоду (на відміну від зміни облікової політики), а включається до доходів чи витрат звітного періоду.

Виходячи з теоретичного трактування оцінки в бухгалтерській науці та законодавчого визначення „облікової оцінки”, можна вважати, що остання є частковим проявом оцінки як елемента методу бухгалтерського обліку. Можливість виділення облікових оцінок в окрему групу з-поміж інших видів оцінки зумовлюється тим, що вони різняться характером застосування, оскільки призначені не для сьогочасної оцінки активів, а для розподілу витрат і доходів між відповідними майбутніми звітними періодами.

Оцінка в цілому охоплює більшість бухгалтерських процесів. Щодо основних засобів оцінка застосовується в наступних її проявах (табл. 1).

Важливо виділити ті види оцінок основних засобів, які підпадають під визначення облікової оцінки за П(С)БО 6, для правильного відображення їх зміни в обліку та фінансовій звітності. Облікова оцінка визначається як попередня оцінка, що використовується підприємством з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами. Механізмом, що дозволяє розподіляти вартість основних засобів між різними звітними періодами, є амортизація. Основні засоби – активи з тривалим терміном використання і, як правило, великою вартістю. Перенос їх вартості та витрати шляхом амортизації спричиняє значний вплив на фінансові результати, показники балансу (сукупні активи, ліквідність балансу, фінансовий стан). Сума амортизації залежатиме від: методу амортизації, терміну корисного використання, ліквідаційної вартості. Метод амортизації є елементом облікової політики, способом розрахунку суми амортизаційних відрахувань. Облікової оцінки в цій процедурі потребує термін корисного використання та ліквідаційна вартість.

Таблиця 1

Види оцінок основних засобів

Вид оцінки (джерело)	Сфера застосування	Спосіб визначення
1	2	3
Первісна вартість (П(С)БО 7)	Застосовується при придбанні або створенні об'єкта основних засобів	Первісна вартість – історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів. Фінансові витрати не включаються до первісної вартості основних засобів, придбаних (створених) за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до П(С)БО 31)
Справедлива вартість (П(С)БО 7, П(С)БО 19)	Застосовується при безоплатному отриманні, внесенні до статутного капіталу засновниками, отриманні в обмін на інші активи	Справедлива вартість – сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами. Визначається для окремих об'єктів: - земля та будівлі – ринкова вартість; - машини та устаткування – ринкова вартість; у разі відсутності даних про ринкову вартість – відновлювальна вартість (сучасна собівартість придбання) за вирахуванням суми зносу на дату оцінки - інші основні засоби – відновлювальна вартість (сучасна собівартість придбання) за вирахуванням суми зносу на дату оцінки
Амортизована вартість (П(С)БО 7)	Частина вартості основних засобів, що розподілятиметься на витрати протягом періоду використання	Первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості.
Ліквідаційна вартість (П(С)БО 7)	Застосовується в процесі розрахунку суми амортизації	Сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з їх продажем (ліквідацією)
Сума амортизації (П(С)БО 7)	Частина вартості основних засобів, яка переноситься на собівартість або витрати звітного періоду.	Її оцінка залежить від визначеного обліковою політикою методу амортизації та строку корисного використання. Методи амортизації: прямолінійний; зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивний; виробничий.
Знос основних засобів (П(С)БО 7)	Відображається в балансі, застосовується в аналізі технічного стану основних засобів як вартісна оцінка зношеності об'єкта	Сума амортизації об'єкта основних засобів з початку його корисного використання (залежить від методу амортизації та терміну корисного використання)
Залишкова вартість (П(С)БО 2)	Вартість, за якою основні засоби включаються до підсумку балансу	Визначається як різниця між первісною (або переоціненою) вартістю та сумою зносу
Переоцінена вартість (П(С)БО 7)	Переоцінка здійснюється за умови, якщо залишкова вартість суттєво відрізняється від справедливої вартості на дату балансу	Переоцінена первісна вартість розраховується множенням первісної вартості на індекс переоцінки, а переоцінена сума зносу – множенням суми зносу до переоцінки на даний індекс. Індекс переоцінки визначається діленням справедливої вартості об'єкта на його залишкову вартість.

Продовження табл. 1

1	2	3
Справедлива вартість об'єктів інвестиційної нерухомості (П(С)ПО 32)	Інвестиційна нерухомість у балансі відображається за справедливою вартістю, якщо її можливо достовірно визначити	Оцінка інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю ґрунтується на цінах активного ринку в тій самій місцевості в подібному стані за подібних умов договорів оренди або інших контрактів на дату балансу. За відсутності активного ринку визначення справедливої вартості інвестиційної нерухомості здійснюється за: - останньою ринковою ціною операції з такими активами (за умови відсутності суттєвих змін у технологічному, ринковому, економічному або правовому середовищі, у якому діє підприємство); - поточними ринковими цінами на нерухомість, що може перебувати в різних станах, місцевості, орендних та інших контрактних умовах, скоригованими з урахуванням індивідуальних характеристик; - додатковими показниками, які характеризують рівень цін на інвестиційну нерухомість. У разі відсутності інформації про ринкові ціни на інвестиційну нерухомість її справедлива вартість визначається за теперішньою вартістю майбутніх чистих грошових надходжень.
Сума очікуваного відшкодування (П(С)ПО 7, 28)	Застосовується в процесі оцінки втрат від зменшення корисності основних засобів	Являє собою найменшу з двох оцінок – чисту вартість реалізації активу або теперішню вартість майбутніх чистих грошових надходжень від активу.
Чиста вартість реалізації активу (П(С)ПО 7, 28)	Застосовується для визначення суми очікуваного відшкодування активу	Справедлива вартість необоротного активу за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію
Теперішня вартість майбутніх грошових надходжень від активу (П(С)ПО 28)	Застосовується для визначення суми очікуваного відшкодування активу; справедливої вартості об'єктів інвестиційної нерухомості, якщо відсутня інформація про ринкові ціни.	Визначається застосуванням відповідної ставки дисконту до майбутніх грошових потоків від безперервного використання активу та його продажу (списання) наприкінці строку корисного використання. Ставка дисконту базується на ринковій ставці відсотка (до вирахування податку), що використовується в операціях з аналогічними активами; за відсутності такої ставки дисконту базується на ставці відсотка на можливі позики підприємства або розраховується за методом середньозваженої вартості капіталу підприємства.

Облікова оцінка терміну корисного використання ґрунтується на досвіді попередніх років, технічних характеристиках об'єкта, особливостях технологічного процесу та, зрештою, залежить від професійності спеціалістів, що її визначають. На більшості підприємств визначення терміну корисного використання є прерогативою бухгалтерії, але ця практика свідчить про недостатньо серйозне ставлення керівництва та технічних працівників до формування показників обліку і звітності. Недооцінка важливості фінансових показників призводить до зниження ефективності менеджменту підприємства. Адже всі рішення (фінансові, інвестиційні та інші) ґрунтуються та приймаються в межах інформаційного поля, яке формується бухгалтерськими показниками. Від облікової оцінки терміну корисного використання об'єкта основних засобів напряму залежать всі важливі фінансові показники. Якщо об'єкт вартістю 1 млн. грн. амортизувати п'ять років прямолінійним методом, амортизаційні відрахування становитимуть 200 тис. грн. у рік; а якщо двадцять років – то 50 тис. грн., що у чотири рази менше. Ця сума прямо впливає на фінансовий результат. На ефективно працюючому підприємстві може налічуватися суттєва кількість основних засобів і амортизація кожного потребує виваженого підходу. Тому, для отримання достовірних та об'єктивних фінансових показників необхідно до визначення очікуваного терміну використання основних засобів залучати інженерних, технічних працівників, технологів.

Визначення ліквідаційної вартості об'єкта основних засобів – трудомісткий процес, оскільки важко передбачити вартість, яку підприємство отримає від ліквідації об'єкта через тривалий період часу. На практиці, ліквідаційну вартість устаткування можна оцінювати, виходячи з вартості металобрухту чи складових частин, які можливо продати після закінчення терміну експлуатації; ліквідаційну вартість автомобільного транспорту визначають, виходячи з вартості запасних частин, які лишаються після його утилізації; ліквідаційну вартість будівель та споруд, як правило, не визначають, оскільки це об'єкти із тривалим терміном використання, а передбачити його ринкову вартість на момент можливого продажу практично неможливо.

Недостатня об'єктивність облікових оцінок призвела до того, що сьогодні неможливо визначити реальний стан та зношеність основних засобів за статистичними даними по галузях народного господарства.

Статистичні дані щодо основних засобів подаються підприємствами, організаціями та установами у Звіті про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос) за формою ОЗ-11 – в розрізі видів економічної діяльності. Також у звіті наводяться дані про залишок основних засобів на кінець року в розрізі окремих груп.

Причини невідповідності статистичних даних об'єктивним реаліям пов'язані з рядом факторів, які можна поділити на явні та приховані.

Суб'єктами дії прихованих факторів є підприємства та установи, які формують та подають статистичний звіт. Вищеописані проблемні питання достовірності визначення облікових оцінок негативно впливають не тільки на якість фінансової звітності та ефективності управління, а і на дані статистичної звітності. Підприємства мають використовувати єдиний метод амортизації для об'єктів однієї групи. Але недосконалість облікових оцінок, що стосуються визначення терміну корисного використання, ліквідаційної вартості, переоціненої вартості та втрат від зміни корисності, зводить нанівець вимогу щодо єдиної методології формування інформації про основні засоби всередині групи. Другою серед прихованих причин можна виділити масове використання підприємствами податкового методу амортизації у фінансовому обліку, що дозволялося до прийняття Податкового кодексу. Цей метод був розрахований на мінімізацію амортизації, а відповідно – на отримання максимально можливого прибутку до оподаткування. В попередніх дослідженнях [8, с. 71–76] підраховано, що 99,99 відсоткового зносу об'єкти основних засобів першої групи (за податковою класифікацією) досягають приблизно під кінець 114-го року експлуатації, другої групи – під кінець 22-го року, третьої групи – 37-го року, четвертої групи – під кінець 15-го року експлуатації. Наскільки довго буде амортизуватися конкретний об'єкт податковим методом, залежить від величини його початкової вартості. Ці великі терміни амортизації аж ніяк не відповідають сучасному динамічному розвитку техніки та технологій виробництва, і звичайно ефективно працюючому підприємству доводиться оновлювати склад основних засобів значно частіше, особливо це стосується виробничого обладнання та засобів обчислювальної техніки. Отже, дані, представлені підприємствами у звітності за формою ОЗ-11, з цілого ряду причин не відповідають реальному стану основних засобів.

Серед явних причин – недосконалість процедури обробки даних статистичними органами. Сукупні дані щодо основних засобів формуються шляхом арифметичного додавання показників відповідних колонок звіту ОЗ-11 за видами економічної діяльності (згідно з КВЕД). При цьому не враховується ні різниця у методах амортизації, що застосовуються на різних підприємствах, ні частота проведення переоцінок, ні термін експлуатації, ні, зрештою, моральний знос. А це суттєвіші параметри для оцінки технічного стану основних засобів в галузях економіки. За вітчизняним законодавством, підприємства можуть застосовувати різні підходи до оцінки основних засобів: як за собівартістю, так і за ринковими цінами. Звіт ОЗ-11 не передбачає ніяких додаткових пояснень щодо методології оцінки. Отже, узагальнені статистичні дані являють собою сукупність неоднорідних показників з точки зору методології їх формування.

Висновки. Звітним показникам притаманний певний рівень суб'єктивності, оскільки багато з них залежать від способу оцінки. Методологічні підходи щодо оцінки основних засобів регламентовані Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Серед видів оцінки окремою групою виділяються облікові оцінки. Вони різняться характером застосування, оскільки застосовуються не для сьогочасної оцінки активів, а призначені для розподілу витрат і доходів між відповідними майбутніми звітними періодами. Законодавство, що регламентує фінансовий облік, надає підприємствам свободу дій щодо визначення облікових оцінок в процесі обліку основних засобів.

Облікова оцінка є доволі суб'єктивною категорією і залежить від професійності бухгалтера, амортизаційної політики підприємства, обмежень законодавчого регулювання. Її основне завдання – наблизити суму амортизації, знос, залишкову вартість об'єкта основних засобів до реальних умов інтенсивності його використання, об'єктивного рівня фізичного та морального зносу.

Прогресивним кроком для України стало прийняття у Податковому кодексі нових правил обчислення амортизації основних засобів, що суттєво наближені до правил фінансового обліку. І хоча законом встановлені мінімально допустимі строки корисного використання для окремих груп, вони є цілком виваженими та економічно обґрунтованими. Основним досягненням Податкового кодексу у цій сфері є відміна нарахування амортизації шляхом застосування норм до балансової вартості груп основних засобів, що робило амортизацію практично безкінечною, та прийняття методів амортизації, чинних у фінансовому обліку.

Законодавство з фінансового обліку основних засобів так само динамічно розвивається і за останній час поповнилося новими нормами, що дозволяють застосовувати більш прогресивні підходи до оцінки та обліку використання цих активів.

Статистичний облік основних засобів, звітність та законодавство у цій сфері порівняно застарілі, не оновлюються відповідними темпами. Подальших досліджень потребують питання розвитку статистичного обліку основних засобів. Обмежений обсяг інформації, що передбачений статистичними звітами, не дозволяє на регіональному та загальнодержавному рівні отримувати інформацію про реальний стан основних засобів у галузях економіки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Малога Н.М. Оцінка як елемент методу бухгалтерського обліку // Вісник ЖІТІ. Економічні науки. – 1998. – № 7. – С. 65–70.
2. Малога Н.М. Оцінка в бухгалтерському обліку: розвиток уявлень // Вісник ЖІТІ. Економічні науки. – 1998. – № 7. – С.23–32.
3. Ловінська Л.Г. Оцінка в бухгалтерському обліку: Монографія. – К.: КНЕУ, 2006. – 256 с.
4. Гавриленко В.А., Леонова Л.А. Экономическое обоснование новых подходов в бухгалтерском учете основных средств // Научные труды ДонНТУ. Серия: экономическая. – 2003. – Выпуск 68. – С. 5–11.
5. Бреславцева Н.А., Ткач В.И., Кузьменко В.А. Балансоведение. – М.: Издательство ПРИОР, 2001. – 160 с.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 „Виправлення помилок та зміни у фінансових звітах”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137.
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua
8. Ганусич В.О. Особливості застосування податкового методу амортизації у фінансовому обліку // Вісник національного університету „Львівська політехніка”. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – № 577. – Львів, 2007. – С. 71–76.

УДК 657.478.8

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ФУНКЦИОНАЛЬНО-СТОИМОСТНОГО АНАЛИЗА В УПРАВЛЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТЬЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПЕРСОНАЛА

Погорелова Е.В., к.э.н., доцент,

Карась П.Н., к.э.н., доцент,

Баланенко Е.Г., преподаватель

Национальный университет кораблестроения им. адмирала Макарова, г. Николаев

Розглянуто сутність функціонально-вартісного аналізу і можливості його застосування в управлінні персоналом.

Ключові слова: персонал, управління, функціонально-вартісний аналіз, ефективність.

The essence of functional cost estimation analysis and the possibilities of its use in personnel management are considered.

Keywords: personnel, management, functional cost estimation analysis, efficiency.

В настоящее время потребность в усовершенствовании методов управления персоналом особенно велика в украинской экономике и, в первую очередь, в организации основного звена, где происходят существенные изменения в управлении организацией в целом и в управлении персоналом в особенности. Недооценка человеческого фактора, низкий уровень управления персоналом обуславливает низкую производительность труда и эффективность хозяйственной деятельности организации. Одним из методов исследования проблем управления персоналом, направленных на выявление путей снижения затрат и повышения качества функций управления персоналом, является метод функционально-стоимостного анализа.

В настоящее время накоплен достаточно обширный опыт применения функционально-стоимостного анализа в промышленности. Однако, работ, посвященных применению функционально-